

23.11.2020

Asia/4

§ 42

Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana

HEL 2020-012293 T 14 00 01

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi yrityksille suunnatun kehitys- ja kokeilualustoiminnan tilannekatsauksen.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kuultavana olivat johtava asiantuntija Kimmo Heinonen ja yksikön päällikkö Santtu von Bruun. Asiantuntija Heinonen poistui kuulemisen jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Kimmo Heinonen, johtava asiantuntija, puhelin: 310 25365
kimmo.o.heinonen(a)hel.fi
Santtu von Bruun, yksikön päällikkö, puhelin: 310 36258
santtu.vonbruun(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yrityksille suunnatun kehitys- ja kokeilualustatoiminnan tausta ja tavoitteet

Kaupunkistrategiassa 2017–2021 linjataan, että koko kaupunkia kehitetään alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle. Kaupungin elinkeinopoliittisen kehitys- ja kokeilualustatoiminnan tavoitteena on edistää yritysten tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI-toimintaa) sekä uuden liiketoiminnan syntymistä. Alustatoiminnassa myös kaupungin henkilöstö ja kaupunkilaiset pääsevät mukaan yhteiskehittämään ratkaisuja, jotka vastaavat entistä paremmin heidän tarpeitansa. Lisäksi kaupungin vuorovaikutus yrityskentän ja TKI-toimijoiden kanssa sekä markkinaymmärrys vahvistuvat.

Kaupungin kehitys- ja kokeilualustat ovat fyysisiä tai virtuaalisia ympäristöjä, jotka ovat avoimia uusien ratkaisujen yhteiskehittämiselle. Alus-

toilla tuotteita ja palveluja kehitetään ja testataan todellisissa olosuhteissa yhdessä yritysten, kaupungin henkilöstön, loppukäyttäjien sekä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa. Kehitys- ja kokeilualustatoiminnassa kaupungin resursseja, kuten rakennukset, katuverkko tai data, sekä palveluyksiköitä kuten koulut ja terveysasemat, hyödynnetään tuotekehitysympäristöinä. Joissakin tapauksissa kaupungilla on itsellään intressi ottaa käyttöön parhaita ratkaisuja. Tällöin alustoilla tapahtuva uusien ratkaisujen kehittäminen voidaan linkittää osaksi kaupungin hankintoja tai investointeja.

Elinkeinopoliittisen kehitys- ja kokeilualustatoiminnan tilanne

Kaupungin alustoilla on kuluvalle strategiakaudella tehty satoja kokeiluja ja pilotteja. Kaupunkikonsernissa kokeilutoimintaa edistävät elinkeino-osaston lisäksi kanslian strategiaosastolta johdettava digitalisaatio-ohjelma (mm. kokeilukiihdyttämö), kaupungin toimialat, kaupungin yhtiöt ja liikelaitokset sekä Forum Virium Helsinki. Digitalisaatio-ohjelman kautta vahvistetaan erityisesti kaupungin omaa digitaalista kyvykkyyttä. Forum Viriumin fokusalueena on vahvasti datan hyödyntämiseen ja digiosaamiseen perustuva alustatoiminta, jossa kaupungin toimialat ovat kumppaneina. Elinkeino-osaston kokeilutoiminnassa keskeinen tavoite on yritysten saama hyöty sekä uuden liiketoiminnan ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Alustatoiminnan kehittämisessä ja konkreettisessa kokeilutoiminnassa on hyödynnetty runsaasti ulkoista projektirahoitusta. Käytettävissä on ollut erityisesti EU-rahoitusta (Euroopan aluekehitysrahasto, Horizon 2020 ym.). Lisäksi on hyödynnetty kaupungin innovaatorahaston rahoitusta.

Kaupungin elinkeinopoliittista kehitys- ja kokeilualustatoimintaa koordinoi ja toteuttaa Helsingin kaupunginkanslian elinkeino-osasto tiiviissä yhteistyössä kaupungin toimialojen sekä kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden ja liikelaitosten kanssa. Elinkeinopoliittikan näkökulmasta alustoilla on kehitetty muun muassa älyliikenteeseen, oppimisympäristöihin, terveyteen ja hyvinvointiin sekä cleantechiin ja kiertotalouteen liittyviä ratkaisuja. Lisäksi kaupungin ja sen kumppanien alustoilla on tutkittu ja edistetty älykaupunkiratkaisujen sekä uusien, ns. murrosteknologioiden hyödyntämismahdollisuuksia (IoT, 5G, tekoäly).

Elinkeinopoliittisesta kehitys- ja kokeilualustatoiminnasta on saatu hyviä tuloksia ja yritykset ovat olleet pääosin tyytyväisiä kaupungin alustatarjontaan. Valtaosa kokeiluista on palvellut hyvin myös kaupungin toimialojen omia kehittämistarpeita. Toiminnan tuloksia ja vaikuttavuutta on seurattu tähän asti osana yksittäisiä hankkeita, mutta seurantaa on

tarkoitus kehittää ja yhdenmukaistaa meneillään olevassa innovaatio-rahastohankkeessa ”Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana”.

Kokeiluja on tähän mennessä toteutettu eniten järjestämällä yrityksille suunnattuja innovaatiohaasteita ja kokeiluhakukierroksia, jotka ovat perustuneet kaupungin ja loppukäyttäjien tarpeisiin. Tämän rinnalla on kehitetty kykyä vastata paremmin myös sellaisiin yhteiskehittämisen- ja kokeilutarpeisiin, jotka tulevat suoraan yrityksiltä.

Vuosina 2019-2020 elinkeino-osasto on toteuttanut noin 90 kokeilua yritysten ja muiden kumppaneidensa kanssa. Kuluvana vuonna on koronaepidemiasta huolimatta järjestetty kuusi innovaatiohaastetta tai kokeiluhakukierrosta. Lisäksi on toteutettu useita yksittäisten yritysten aloitteesta lähteneitä kokeiluja. Elinkeino-osaston ohella kaupungin toimialat, yhtiöt, liikelaitokset sekä Forum Virium Helsinki ovat toteuttaneet runsaasti kokeiluja. Kokeiluja toteutetaan usein myös em. toimijoiden yhteistyönä.

Elinkeino-osaston ja toimialojen yhteiset ns. innovaatioagentit ovat edistäneet toimialojen ydintehtäviä tukevaa innovaatiokehitystä, yritys-yhteistyötä ja kokeiluja. Tällä hetkellä toimialoilla toimii yhteensä seitsemän elinkeinopoliittista innovaatioagenttia.

Kuluvana vuonna on toteutettu Testbed Helsinki -sivusto (testbed.helsinki), jonka avulla tuodaan esille Helsingin kaupungin tarjoamia uusien tuotteiden ja palvelujen kehitys- ja kokeilumahdollisuuksia. Sivusto on suunnattu erityisesti yrityksille sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toimijoille.

Kehittämistarpeet

Käytännön kehitys- ja kokeilualustatoiminnasta on saatu runsaasti oppeja kuluneella strategiakaudella. Alustatoiminnan menetelmiä ja käytäntöjä on saatu hyvin edistettyä. Myös toiminnan volyyymi on kasvanut. Jatkossa alustatoiminnan kehittämisen painopisteitä ovat:

- Yrityksille suunnattujen palvelumallien parantaminen
- Parhaiden ratkaisujen jatkokehityksen, käyttöönoton ja skaalaamisen edistäminen
- Laajojen ja vaikuttavien TKI-hankkeiden ja pilottien toteuttaminen ns. nopeiden kokeilujen ohella
- Seurantamallin laatiminen tulosten ja vaikuttavuuden mittaamista ja arviointia varten
- Alustatoiminnan ja hankintojen välisen yhteyden tiivistäminen

23.11.2020

Asia/4

- Alustatoiminnan ja hautomotoiminnan sekä muun ekosysteemyön välisen yhteistyön vahvistaminen
- Kansainvälisten yritysten houkuttelu ja pääsy Helsingin alustoille
- Yhteistyön tiivistäminen yksityisen sektorin kehitys- ja kokeilualustojen kanssa
- Elinkeinopoliittisen kokeilu- ja kehitysalustatoiminnan vakiinnuttaminen.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2§:n mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä koskevista periaatteista sekä seuraa niiden toimintaa. Kokouksessa asian esittelevät tiimipäällikkö Kimmo Heinonen ja yksikön päällikkö Santtu von Bruun innovaatiot ja uudet kokeilut -yksiköstä.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Kimmo Heinonen, johtava asiantuntija, puhelin: 310 25365
kimmo.o.heinonen(a)hel.fi
Santtu von Bruun, yksikön päällikkö, puhelin: 310 36258
santtu.vonbruun(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566